

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Hanna Wróblewska

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 6162 posta Marka Matuszewskiego z 15 listopada 2024 roku w sprawie roli bajek telewizyjnych w procesie kształtowania się postaw u dzieci w wieku przedszkolnym, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących informacji.

W roku 2023 Wydawnictwo Attyka opublikowało książkę pt. „Metody badania filmów dla dzieci” autorstwa dr Marty Materskiej-Samek (Uniwersytet Jagielloński), dr. Grzegorza Kata (Akademia WSEI w Lublinie), dr Moniki Zabrockiej (Uniwersytet Jagielloński) i dr Małgorzaty Kotlińskiej (Uniwersytet Łódzki).

Publikacja sfinansowana została ze środków Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej (jednostki nadzorowanej przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego) w ramach dotacji na dofinansowanie przedsięwzięcia z zakresu upowszechniania kultury filmowej, Priorytet IV – Badania rynku audiowizualnego.

Publikacja porusza tematykę oddziaływania treści oraz materiałów audiowizualnych na wiedzę i postawy dzieci. Ukazuje rolę filmów i programów telewizyjnych w procesie edukacji językowej najmłodszych. Znajdziemy w niej również przegląd narzędzi wspierających ewaluację treści filmowych. W książce, oprócz części teoretycznej, zawarto również komplet badań. Autorzy przeprowadzili dwa badania jakościowe. Pierwsze z nich miało na celu ukazanie potencjału badania *eye tracking’owych* (śledzenie ruchu gałek ocznych) w ewaluacji filmów dla dzieci na przykładzie serii *Historyjek na tropie*. Objęto nim 30 zainteresowanych dzieci w wieku od 6 do 10 lat uczęszczających do lubelskich i krakowskich szkół podstawowych. Drugie badanie zrealizowano metodą panelu eksperckiego z przedstawicielami studia filmowego FUMI, a tym samym producentami wspomnianej wyżej serii filmów animowanych dla dzieci.

Z przeprowadzonego badania wynika między innymi, że płeć danej postaci nie różnicuje zainteresowania najmłodszych odbiorców filmów. Wpływają na to inne cechy ułatwiające im identyfikację z konkretną postacią tj. aparat ortodontyczny czy plaster przyklejony na wybranej części ciała. Co więcej, z badania wynika, że emocje, które odczuwają bohaterowie filmów dla dzieci, intensyfikują uwagę najmłodszych na pokazywanych im kadrach. Prowadzą one do większej chęci podejmowania przez nich interpretacji oglądanych scen, a także służą utożsamianiu się z postaciami, jak i przyswajaniu historii ukazanej w filmie. W załączeniu Raport „Metody badania filmów dla dzieci”.

Szczegółowe informacje znajdują się pod wskazanym adresem: <https://www.attyka.net.pl/pl/p/Metody-badania-filmow-dla-dzieci/129>.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego jednocześnie informuje o realizowanym przez Studio Filmów Rysunkowych serialu pn. „Bystre oczka”.

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie <http://bip.mkidn.gov.pl> w zakładce ochrona danych osobowych.

Projekt ten jest wyjątkowy, bowiem od początku tworzony jest z myślą o dzieciach, młodych odbiorcach z dysfunkcjami wzroku oraz młodych widzach borykających się z nadpobudliwością (ADHD). Ten ważny społecznie i unikalny serial przeznaczony jest dla dzieci w wieku od 3 do 5 lat. To nieprzebudżcowane przedstawienie świata, przez które prowadzą Biedronka Onka i Ślimak Mak. Każdy odcinek kończy się ćwiczeniem wzroku i pomysłem na zabawę dla dzieci, a sama animacja utrzymana jest w kontrastowych kolorach z małą liczbą elementów. Dzięki spokojnej narracji seria odpowiada zarówno dziecku, które wchodzi w życie i spotyka się z ekranem po raz pierwszy, jak i młodemu widzowi z dysfunkcją wzroku, dla którego ważne jest zrozumienie animacji oraz dziecka z nadpobudliwością.

„Bystre Oczka” są projektem potrzebnym społecznie, bowiem nie tylko w Polsce, ale i na świecie brakuje bajek animowanych przeznaczonych dla dzieci słabowidzących oraz młodych widzów borykających się z nadpobudliwością. Serial jest pionierską produkcją, która od początku powstawała z myślą o zapewnianiu dostępności zasobów kultury dla odbiorców ze szczególnymi potrzebami. O wyjątkowości tej serii decydują prekursorskie idee oraz przemyślane dostosowanie sposobu przekazu na płaszczyźnie graficznej, animacyjnej, narracyjnej i dźwiękowej.

W ramach realizowanego w latach 2022-2024 developmentu projektu „Bystre Oczka” zostały przeprowadzone liczne działania mające na celu przygotowanie produkcji serialu animowanego. Zwieńczeniem tego procesu było powstanie 6-minutowego odcinka pilotażowego pt. „Bańka-fruwańka”, który został pokazany dzieciom na zamkniętych pokazach w kilkudziesięciu przedszkolach oraz ośrodkach dla osób słabowidzących. Film spotkał się z bardzo pozytywnym odbiorem, czego dowodem są pisemne opinie ponad dziesięciu placówek przedszkolnych, jak również niniejszych instytucji:

- 1) Polskiego Związku Niewidomych Centrum Edukacyjno-Rehabilitacyjnego dla Dzieci i Młodzieży w Rudołtowicach;
- 2) Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych i Słabo Widzących im. ks. Prymasa Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Radomiu;
- 3) Centrum Terapii Widzenia i Rozwoju „Orticus” w Grodzisku Mazowieckim;
- 4) Regionalnej Fundacji Pomocy Niewidomym w Chorzowie;
- 5) Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci i Młodzieży Słabo Widzącej i Niewidomej im. Louisa Braille’a w Bydgoszczy.

Dodatkowo w trakcie pokazów filmu przeprowadzone zostało badanie ankietowe, zawierające dziewięć pytań, dotyczących odbioru odcinka pilotażowego przez osoby z deficytem wzroku, dzieci w wieku przedszkolnym oraz nauczycieli i terapeutów (łącznie ponad 150 osób). Wyniki przeprowadzonej ankiety wskazały m.in., że:

- a) 98 % badanych film się podobał;
- b) 95 % badanych obejrzałoby kolejny odcinek serialu;
- c) 84 % badanych nie potrafiło wskazać podobnej animacji.

Z poważaniem

z up. MINISTRA KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

PODSEKRETARZ STANU

Marta Cienkowska